

DEĞERLENDİRME

Gürol Atay
gatay@ziraatbank.com.tr
+90 216 590 3138

Dr. Sezgin Keskin Gündoğdu
sekeskin@ziraatbank.com.tr
+90 216 590 3357

Furkan Kurtoğlu
fkurtoğlu@ziraatbank.com.tr
+90 216 590 3831

Fed'in faiz indirimlerine başlayacağına yönelik güçlenen beklentilerin etkisiyle Wall Street endeksleri dün günü yükselişlerle kapattı. ABD vadelieleri bu sabah hafif ekside; Avrupa vadelieleri ise karışık seyrediyor. Asya tarafında Hong Kong borsası hariç yükselişler gözlenmekte. Ayrıca Çin Merkez Bankası'nın (PBoC), ülkenin tahvil piyasasında aşırı fiyat riski oluşmasını önlemek için devlet tahvili ödünç alıp ardından satmayı değerlendirdiğine ve bu kapsamda doğrudan tahvil piyasasında işlem gerçekleştirilerek faizleri yönlendirmeye yönelik bir politika izleyeceğine ilişkin haber akışı gözlenmektedir.

Fed Yönetim Kurulu Üyesi Kugler; «soğuyan ancak dirençli işgücü piyasasının yanı sıra enflasyonun ılımlı seyri sürdürülmesi halinde faiz oranlarını bu yılın sonlarında düşürmenin uygun olacağını» belirtti.

ABD'de iç talebin seyrine ilişkin sinyal veren perakende satışlar Haziran ayı verisi açıklandı. Perakende satışlar aylık bazda mayısta %0,3 artışın ardından haziranda yatay seyir (%0) geçti, beklentiler ise aylık bazda %0,3 oranında düşüş kaydetmesi yönündeydi. Bunun yanında, çekirdek perakende satışlar olarak bilinen otomobil, benzin, gıda ve inşaat malzemeleri hariç perakende satışlar ise mayıs ayında %0,4 oranında artışın ardından haziranda %0,9 oranında artış kaydetti ve böylece Nisan 2023'ten bu yana en sert artış gözlemlendi. Beklentiler ise aylık artış hızının %0,2 seviyesine yavaşlaması yönündeydi. Özellikle çekirdek perakende satışlar verisindeki hızlanma, tüketici harcamalarının ve iç talebin güçlü seyrini sürdürdüğüne işaret etmekte.

Almanya'da ekonominin seyrine ve gelecek döneme ışık tutan temmuz ayı ZEW cari koşullar ve beklentiler endeksleri açıklandı. Temmuzda ZEW cari koşullar endeksi hafif düşüş beklentilerine karşın -73,8'den -68,9'a toparlanarak son bir yılın en yüksek seviyesine ulaşmakla birlikte negatif bölgedeki zayıf seyrini sürdürdü. ZEW beklentiler endeksi ise temmuzda 47,5'ten 41,8'e gerileyerek son dört ayın en düşük seviyesinde gerçekleşmekle birlikte beklentilerinden (41) daha sınırlı düşüş kaydetti, bunun yanında pozitif bölgedeki seyrini dokuzuncu aya taşıdı. Temmuzda özellikle beklentiler endeksindeki düşüşte, zayıflayan ihracat, Fransa'daki siyasi belirsizlik ve ECB'nin gelecekteki para politikasına ve faiz indirim patikasına ilişkin netlik eksikliği belirleyici oldu.

Ayrıca **Euro Bölgesi'nde mayıs ayı dış ticaret dengesi verisi** takip edildi. Bölgede aylık bazda mayısta bölgede dış ticaret fazlası 15 milyar Euro seviyesinden 13,9 milyar Euro seviyesine geriledi. Detaylara bakıldığında, aylık bazda bölgede ihracat %2,1 oranında gerilerken, benzer şekilde ithalat da %2,1 oranında düşüş kaydetti.

Yurt içinde ise, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından Haziran ayı Merkezi Yönetim bütçe dengesi verisi yayımlandı. Bütçe dengesi, aylık bazda Mayıs'ta 219,4 milyar TL seviyesinde belirgin fazla vermişti, Haziranda ise 275,3 milyar TL seviyesinde belirgin açık verdi. (Ocakta 150,7 milyar TL açık, Şubat'ta 153,8 milyar TL açık, Mart'ta 209 milyar TL açık, Nisanda 177,8 milyar TL açık vermişti.) Böylece bütçe yılın ilk altı ayında toplam 747,2 milyar TL seviyesinde açık verdi. Geçen yılın aralık ayında ise bütçe aylık bazda 842,5 milyar TL seviyesinde tarihi yüksek seviyede açık vermişti.

• Detaylara bakıldığında, aylık bazda haziranda **bütçe giderleri %10 oranında artış** (faiz giderlerinde aylık %10,3 oranında düşüşe karşın, faiz hariç giderlerde %13,3 oranında artış) gözlemlendi. **Bütçe gelirlerinde ise** haziranda aylık bazda **%41,3 oranında düşüş** (vergi gelirlerinde aylık %46,2 belirgin düşüş ve vergi dışı gelirlerde %0,6 oranında sınırlı düşüş) görüldü. Bu kapsamda, aylık bazda haziranda bütçe giderleri 787,7 milyar TL'den 866,5 milyar TL seviyesine yükselirken, bütçe gelirleri ise 1.007,1 milyar TL'den 591,2 milyar TL seviyesine geriledi.

• **12 aylık kümülatif bütçe açığı** ise, mayıs ayındaki 1,58 trilyon TL'den haziran ayında **1,64 trilyon TL'ye** yükselirken, **bütçe açığı/GSYH oranı** da %5,2 seviyesinden **%5,4** seviyesine yükseliş kaydetti. (2024 yılı ilk çeyrek kümülatif GSYH verisi alındı).

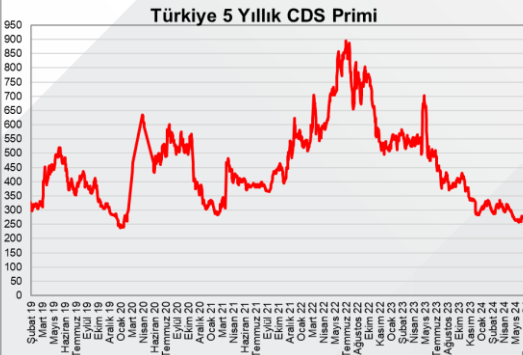
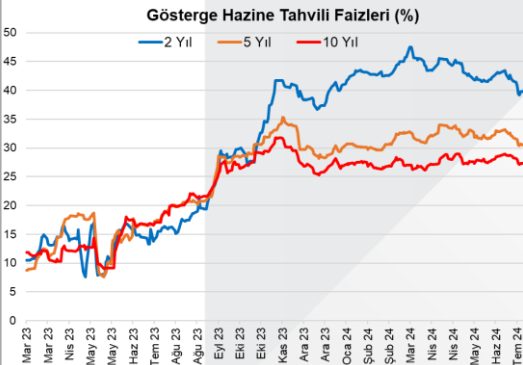
Ayrıca **TÜİK tarafından yayınlanan tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE)**, aylık bazda mayısta %0,91 oranında düşüşün ardından haziranda %1,95 oranında artış kaydetti. Yıllık bazda ise %61,24'ten %54,58 seviyesine geriledi ve böylece Haziran 2023'ten bu yana en düşük seviyede kaydedildi.

TCMB Analitik Bilanço verilerine göre, 12 Temmuz haftasında toplam ve net rezervin arttığına hesaplanmaktadır. İlgili haftada **toplam rezervin** 5,4 milyar USD artışla 148,4 milyar USD'den **153,8 milyar USD** seviyesine yükseldiğini, **net uluslararası rezervin** de 3,9 milyar USD artışla 43,6 milyar USD'den **47,5 milyar USD'ye** geldiğini öngörmekteyiz.

	12.07.2024	16.07.2024	Değişim
BIST 100 Endeksi	11.065	11.139	0,67%
TR 5 Yıllık CDS Primi	256	260	+4 bps
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	40,68%	41,28%	+60 bps
10 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	27,64%	27,85%	+21 bps
ABD 2 Yıllık Tahvil Faizi	4,45%	4,42%	-3 bps
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	4,18%	4,16%	-2 bps

	12.07.2024	16.07.2024	Değişim
USD/TL	33,0344	33,0484	0,04%
EUR/TL	36,0361	36,0349	0,00%
EUR/USD	1,0907	1,0899	-0,07%
Altın (USD / Ons)	2.411	2.469	2,39%
Brent Petrol (USD / Varil)	85,0	83,7	-1,53%

Dünya Borsaları	Kapanış	Değişim
NASDAQ Endeksi	18.509	0,20%
Dow Jones Endeksi	40.954	1,85%
S&P 500	5.667	0,64%
Nikkei	41.275	-0,43%
Shanghai	2.976	-0,20%
Hang Seng Endeksi	17.728	0,15%

DEĞERLENDİRME

Yurt dışında bugün veri takvimine bakıldığında,

ABD tarafında, üretimin seyrine ilişkin Haziran ayı sanayi üretimi ve kapasite kullanım oranı verileri TSİ 16.15'te takip edilecek. Sanayi üretimi aylık bazda nisanda %0,1 oranında daralmanın ardından mayısta %0,7 oranında artışla beklentilerin (%0,4) üzerinde toparlanma kaydetmişti. Detaylara bakıldığında; aylık bazda mayısta imalat sanayi üretimi %0,9 oranında artış kaydederken, madencilik sektörü üretimi %0,3 oranında ve kamu hizmetleri (elektrik, doğal gaz vb.) üretimi ise %1,6 oranında artış sergilemişti. Kapasite kullanım oranı ise mayısta %77,7'den %78,2 seviyesine yükselmişti. Haziranda ise aylık bazda sanayi üretiminin %0,3 oranında artması ve kapasite kullanım oranının ise %78,2'den %78,4 seviyesine hafif yükselmesi bekleniyor.

Ayrıca **ABD'de konut piyasası verilerinden Haziran ayına ilişkin konut başlangıçları ve inşaat izinleri verileri** TSİ 15.30'da takip edilecek. Yeni konut başlangıçları aylık bazda nisan ayında %4,1 oranında artışın ardından mayısta %5,5 oranında düşüş kaydetmişti. Yeni inşaat izinleri ise aylık bazda nisan ayında %3 oranında düşüşün ardından mayısta da %3,8 oranında düşüş kaydetmişti ve düşüş eğilimini üçüncü aya taşımıştı. Söz konusu veriler, konut piyasasında zayıflamaya işaret etmişti.

Öte yandan, **Fed'in 12 adet bölge başkanlıklarından gelen değerlendirmelerle oluşturulan Bej Kitap raporu** TSİ 21'de yayımlanacak.

Avrupa tarafında, Euro Bölgesi'nde ECB'nin para politikasına yön verecek olan verilerden haziran ayı TÜFE nihai verileri TSİ 12'de izlenecek. Öncü verilere göre, Euro Bölgesi'nde manşet TÜFE'nin aylık bazda artış hızı haziranda beklentilerle uyumlu olarak bir önceki aya benzer şekilde %0,2 seviyesinde gerçekleşerek son beş ayın en düşük seviyesinde kaydedilirken, yıllık bazda ise %2,6'dan %2,5 seviyesine hafif gerilemişti ve böylece ECB'nin %2'lik hedefine kademeli biçimde ilerlediğine işaret etmişti. Bölgede çekirdek TÜFE ise, yıllık bazda haziranda bir önceki aya benzer şekilde %2,9 seviyesinde gerçekleşmişti, beklentiler ise %2,8 seviyesine hafif gerilemesi yönündeydi.

Öte yandan, **İngiltere'de BoE'nin para politikasına yön verecek olan verilerden haziran ayı TÜFE verileri** TSİ 09'da açıklanacak. İngiltere'de mayısta aylık bazda manşet TÜFE, bir önceki aya benzer şekilde %0,3 seviyesinde gerçekleşerek beklentilerin (%0,4 artış) altında kaydedilirken, yıllık bazda ise %2,3'ten %2 seviyesine gerileyerek Temmuz 2021'den bu yana en düşük seviyede kaydedilmişti ve böylece BoE'nin hedef seviyesine gelmişti. Çekirdek TÜFE ise, aylık bazda mayısta %0,9'dan %0,5 seviyesine yavaşlamakla birlikte beklentilerin (%0,3 artış) üzerinde gerçekleşirken, yıllık bazda ise %3,9'dan %3,5 seviyesine gerilemişti ve böylece Ekim 2021'den bu yana en düşük seviyede kaydedilmişti.

Yurt içinde ise, TSİ 10'da TÜİK tarafından haziran ayı konut satışları verisi yayımlanacak. Toplam konut satışları, aylık bazda nisanda %28,3 oranında düşüşün ardından mayısta %46,3 oranında artış kaydederek 110.588 adet seviyesinde gerçekleşmişti ve böylece son beş ayın en yüksek seviyesinde ölçülmüştü, bunun yanında bir önceki yılın aynı ayına göre ise %2,4 oranında düşüş sergilemişti.

Ayrıca TSİ 10'da **TCMB tarafından mayıs ayı konut fiyat endeksi verisi yayımlanacak.** Toplam konut satışları, aylık bazda nisanda %28,3 oranında düşüşün ardından mayısta %46,3 oranında artış kaydederek 110.588 adet seviyesinde gerçekleşmişti ve böylece son beş ayın en yüksek seviyesinde ölçülmüştü, bunun yanında bir önceki yılın aynı ayına göre ise %2,4 oranında düşüş sergilemişti.

Bunun yanında, TSİ 10'da **TCMB tarafından Mayıs ayına ilişkin özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu istatistikleri yayımlanacak.**

HAFTALIK VERİ TAKVİMİ

Tarih	Ülke	Bayrak	Saat (TSL)	Veri	Gerçekleşme	Beklenti	Önceki	
15 Tem	Çin		05:00	GSYH Büyümesi (Çeyreklik, 2. Çeyrek)	0,7%	1,5%	1,6%	
			05:00	GSYH Büyümesi (Yıllık, 2. Çeyrek)	4,7%	4,8%	5,3%	
			05:00	Sanayi Üretimi (Yıllık, Haziran)	5,3%	6,2%	5,6%	
			05:00	Perakende Satışlar (Yıllık, Haziran)	2,0%	3,0%	3,7%	
			05:00	Sabit Sermaye Yatırımları (Yıllık, Haziran)	3,9%	4,2%	4,0%	
			05:00	İşsizlik Oranı (Haziran)	5,0%	5,0%	5,0%	
Euro Bölgesi	ABD	 	12:00	Sanayi Üretimi (Aylık Değişim, Mayıs)	-0,6%	0,2%	-0,1%	
			15:30	New York Fed Empire State İmalat Endeksi (Temmuz)	-6,6	-13,0	-6,0	
16 Tem	Türkiye		10:00	Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Haziran)				
			11:00	Merkezi Yönetim Bütçe Dengesi (Milyar TL, Haziran)	-275,3		219,4	
			12:00	Dış Ticaret Dengesi (Milyar Euro, Mayıs)	13,9		15,0	
	Euro Bölgesi	Almanya	 	12:00	ZEW Beklentiler Endeksi (Temmuz)	41,8	41,0	47,5
				12:00	ZEW Cari Koşullar Endeksi (Temmuz)	-68,9	-74,8	-73,8
	ABD	ABD		15:30	Perakende Satışlar (Aylık Değişim, Haziran)	0,0%	-0,3%	0,3%
17 Tem	Türkiye		10:00	Konut Satışları (Yıllık Değişim, Haziran)			-11,8%	
			10:00	Konut Fiyat Endeksi (Yıllık Değişim, Mayıs)			48,2%	
			11:00	Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu (Mayıs)				
	İngiltere	İngiltere		09:00	TÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		2,0%	2,0%
	Euro Bölgesi	ABD	 	12:00	TÜFE (Nihai Veri, Yıllık Değişim, Haziran)		2,5%	2,6%
	ABD	ABD		15:30	Konut Başlangıçları (Aylık, Haziran)		1,8%	-5,5%
			15:30	İnşaat İzinleri (Aylık, Haziran)		0,1%	-2,8%	
			16:15	Sanayi Üretimi (Aylık Değişim, Haziran)		0,3%	0,7%	
			16:15	Kapasite Kullanım Oranı (Haziran)		78,4%	78,2%	
			21:00	Fed Bej Kitap'ın Yayınlanması				
18 Tem	Türkiye		10:00	Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri (Mayıs)				
	Euro Bölgesi		15:15	ECB Temel Refinansman Faiz Oranı Kararı		4,25%	4,25%	
			15:15	ECB Marjinal Borç Verme Faizi Oranı Kararı		4,50%	4,50%	
			15:15	ECB Mevduat İmkanı Faiz Oranı Kararı		3,75%	3,75%	
			15:45	ECB Başkanı Christine Lagarde'in, Para Politikası Kurulu Toplantısı Konuşması				
ABD	ABD		15:30	Yeni İşsizlik Başvuruları (Bin Kişi, 13 Temmuz)		235	222	
19 Tem	Türkiye		10:00	Tarım Girdi Fiyat Endeksi (Mayıs)				
	Almanya		09:00	Moody's'in Türkiye Ülke Değerlendirmesini Yayınlaması				
				ÜFE (Yıllık Değişim, Haziran)		-2,0%	-2,2%	